

Amiről a bécsi országút beszél...

Segítség!... Segítség!... Segítség!...

Másfélmillió gyermeket, nőt és férfit hurcoltak el a fasiszták

Ehenhalnak, elpusztulnak a még megmaradt hazafelé igyekvők, ha nem sikerül a gyors mentő-akció

A mai nap kiküldött tudósítójától

Győr, április 26.

Elmondani, leírni alig lehet a jeleneteket, amelyeknek most a bécsi országút a színhelye. Nincs elég jelző és szín, amivel élethű lenne a beszámoló, ami a hazatérő elhurcoltakról szól. A kérdés nagy jelentőségű. Ezt igazolja az az adat, amelyet a Fasiszták Által Elhurcoltakat Segítő Bizottság közölt: a fasiszták mintegy másfélmillió gyerme-

ket, nőt és férfit hurcoltak el Magyarországról. A zsidók deportálásával kezdődött, azután sor került politikusokra, gyárosokra, munkaszolgálatosokra, végül iparosokra, szakmunkásokra, munkásokra, sőt földmunkásokra is.

A Vörös Hadsereg diadalútja az elhurcolt szerencsétlenek felszabadulását is jelentette. Sajnos, csak azokat, akik kibírták a legszörnyűbb szenvedéseket.

elhelyezése. De ez sem elég. A határtól a fővárosig pihenő- és üdülőhelyek százára van szükség a kórházakon kívül. A járványveszély elképzelhetetlenül nagy.

Az átmenőállomásokon eddig

mindössze négyezren jelentkeztek. A hazafelé igyekvők közül legtöbben elkerülik a városokat. Ez mérhetetlen veszedelemet jelent, mert az átmeneti helyeken a kórházak tífuszpavilonjai zsúfoltak.

Sopronig már nem jutófunk el. Az országutak vándorai arról számolnak be, hogy ott lehetetlen erőfeszítés történik a hazatérők megmentése érdekében. A 206. és az 526. számú hadikórház zsúfolva van volt deportáltakkal. A rendelkezésre álló eszközök Sopronban is szegényesek.

A Fasiszták Által Elhurcoltakat Segítő Bizottság riadót kongat. Holnap jelennek meg falragaszokon a felhívásai: Gyors segítséget kérnek a hazatérő deportáltak! Mentstük meg őket! Ruhát, ágyneműt, élelmiszert, gyógyszert és pénzt adjunk!

Valóban, még kell menteni azokat, akik a másfélmillió elhurcolt közül még életben maradtak és haza szeretnének térni.

R. A.

Hitler Adolf-utca Komáromban

A Dunántúlon a félelmetes közelmúlt árnyai még kísértenek. Ez lehet az oka annak, hogy Komáromban még a Hitler Adolf-utcan át vezetett útunk a bécsi országút felé.

A bécsi országút ...!

Lerongyolódott, csontvázra aszott, végképpen kimertült emberek vánszorognak rajta. Mint az elhagyott csatatéren:

itt-ott halottak az árok szélén. Már nem bírták tovább!

Győr az egyik nagy átlomás. Horváth József polgármester és Lukács Gyula újvárosi plébános áll az életmentő halál élén. Dr. Lendvai és dr. Pécs közokórházi főorvosok és munkatársaik emberfeletti módon tevékenykednek. A kórházban mintaszorú a rend. A baj az, hogy nincs elég férőhely.

Szállítóeszköz!

A JOINT győri telepe a hazatérők jelentős átmenő-állomása. Itt a hét elejéig rendkívül állapotok uralkodtak. Betegek, haldoklók hevertek az udvar porában. Nem a JOINT hibájából. A világ egyik legnagyobb emberbaráti szerve minden lehetőséget elkövetett a szerencsétlenek sorsának enyhítésére. A telep vezetője éjt nappallá téve dolgozik. Hogy mégsem koronázta teljes siker fáradozását, annak az volt az oka, hogy soha nem kapott megfelelő támogatást.

Most végre teljesült a

JOINT kérése: szükségkórházat állítottak fel. Már el tudnak helyezni minden súlyos beteget. Ezzel mintaszorúvá válhatott a JOINT-munka. A Nemzeti Segély kiküldöttel kedden gyógyszert, élelmet hoztak. Csapp a tengerben! Rengéteg gyógyszerre, enni-velóra, vitaminra, ruhára és ágyneműre van szükség. A Nemzeti Segély, mint a Fasiszták Által Elhurcoltakat Segítő Bizottság egyik legjelentősebb munkatársa mindent ad, — ha szállítóeszközöket bocsátanak rendelkezésére.

Gyalog!

Mosonmagyaróváron keresztül igyekszünk Csornára. Párszáz méteres távolságban egymást követik kisebb-nagyobb csoportok, Gyalog. A vasúti közlekedés még nem indult meg. A hazatérők nem tudnak arról, hogy külön szerelvényeket kapnak.

Beszélnék a deportáltak...

Újpesti kereskedő:

— Mult év júliusában a megyeri gyűjtőtáborból Monorra hajszoltak Baký és Endre László csendőrpribék-

jei. Nyolcvanán indultunk egy vagonban útnak... A hőség elviselhetetlen volt. Nem adtak ivóvizet. A halottakat nem vitték ki a kocsiból csak a határon.

— Hogy bántak velünk? ... Nincs olyan rémregényíró, aki hasznolt volna kiagyalni. A családtagokat elszakították egymástól... A táborokban az agyonverések, tizedelések szinte napirenden voltak... Ellátás? ... Levesnek csúfolt mosogatóvíz-féle...

80 vagy 26 éves?

Makóiak csoportjával találkozunk. Az élen 80 év körülnek látszó toprongyos nő. Csornán megmérték: 33 kilo. Harminc kilót fogyott.

— Huszonhat éves vagyok

— kezdi az egyik nő, de tudom, hogy önmagam nagyanyja lehetnék. Csoda, hogy élek és még nem örültem meg. A testvérem útközben meghalt... Én sem bírom sokáig... A hátralévő életemet adnám egy almáért...

Nagyváradi fiatalember ezt mondja:

— A németek nem tarthatnak igényt arra, hogy a civilizált emberek közé számítsák őket. A kivétel elenyésző. Vadállati kegyetlenkedés jutott nekünk osztályrészkül. Az

idősebbeket „elkülönítették”. Soha többé nem látunk közülük senkit. A gyermekek sorsa is hasonló lehetett. Nőket, férfiakat bottal vertek napozámba. „Elrettentő példaként” előtűntek végezték ki azokat, akik a táborparancsnok tiszt szerint vétséget követtek el. Levél írása, értéktárgy eladása már bűnnek számítotti. Az viszont nem terhelte lelkiismeretüket, hogy kifosztottak bennünket. Télen az utolsó szál ruhát vitték el tőlünk... Azt is el kell mondani, hogy amikor Váradról elcipeltek bennünket a megengedett 30 kilo csomagunkat külön vagonokba rakták. Holmijainkat német bombakárosultak kapták meg, mint a magyarok „testvéri ajándékát”.

Eddig négyezren...

Találkoztunk anyával, aki nem találja férjét, gyermekeit. Valószínűleg sohasem akadnak egymásra... Idős férfi mesélte zokogva, hogy tíz évvel fiatalabbnak hazudta magát, ami-

kor a németek átvették... Ez mentette meg életét. A feleségét máshová vitték.

Táborneveket hallunk. Egyik sem volt külön a másikkal. A parancsnokok vérszomjasak, embereik kegyetlenek... Gyilkoltak, raboltak...

Csornán vagyunk. Itt már rendeződött a hazatérő elhurcoltak fogadása és átmeneti

A spekuláció éheztetni akarja Budapestet!

Cukor nincs, de van méz — négyszáz pengőért

Az élelmiszerfronton nem változott a helyzet. Az elűtött liszt és cukor nem került elő mára sem. Sorbajártuk a királyutcai, nagymezőutcai és Bajcsy-Zsilinszky-körúti élelmiszerkereskedéseket, de minden eredmény nélkül. A kereskedő urak hűsös kezeiket dörzsölve, negédes mosolylyal igyekeztek megnyugtattani: Minden pillanatban várjuk a szállítmányt, sajnos, még nem érkezett meg. Lisztet is alig látni. Valószínűleg a liszt eltűnésének az eredménye az is, hogy az alig félkilónyi cipó, amit

eddig 25 pengőért lehetett kapni, most már 31 pengőbe kerül. Cukor sehol sincs. „Valódi akácméz” árulnak derék kereskedőink, kilogrammonként „mindössze” 400 pengőért. A spekuláció harácsolni akar még akkor is, ha ki kell éheztetnie Budapestet. Az élelmiszerkereskedők túlnyomó többsége teljesen tévesen magyarázza és értelmezi a szabad kereskedelmet. Ha a kereskedőtársadalom nem érti meg és nem látja be, hogy nem lehet 31 pengős cipőcskát, 400 pengős mézet árusítani,

ha nincs érzéke ahhoz, hogy a munkásgyerekeknek cukorra és lisztre van szükségük, kíméletlenül le kell rájuk csapni.

A lelkiismeretlen harácsolás és uzsora ellen a közellátási kormánybiztosság haladéktalanul fel kell, hogy lépjen. Aki nem elégszik meg a tisztességes haszonnal, annak nem kell okvetlenül kereskedőnek lennie, megkeresheti a mindennapi kenyerét a közmunkán is, abban az esetben is, ha — internálótáborból vezénylik oda!

Budapest, 1945 április 26, csütörtök

Ára 1 pengő

PSZAVA

DEMOKRATA PÁRT KÖZPONTI LAPJA

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Kiadóhivatal: VIII, Conti utca 4. szám

Tankcsata a Wilhelmstrassén

Berlinből már senki sem menekülhet

Bor Szponos 45

A „felsőbbrendű faj” fejlődésének utolsó szakasza

B. Jefimov rajza